

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3035

Vragen van het lid **Van der Lee** (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat vicepremier Dritan Abazovic wordt bedreigd door een drugsbende* (ingezonden 30 april 2021).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 4 juni 2021).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht dat de vicepremier van Montenegro Dritan Abazovic wordt bedreigd door een drugsbende vanwege zijn anti-corruptiebeleid?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u contact met uw ambtsgenoten in Montenegro om deze bedreigingen te adresseren? Zo ja, hoe verloopt dit contact? Zo nee, bent u bereid om op korte termijn contact op te nemen met de regering van Montenegro om deze bedreigingen te adresseren, Nederlandse steun voor bedreigde politici als Dritan Abazovic uit te spreken en daarbij indien gewenst hulp van Nederlandse zijde aan te bieden?

Antwoord 2

Het onder druk zetten en bedreigen van politici door de georganiseerde misdaad keur ik uiteraard af. Het versterken van de rechtsstaat en de bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie zijn prioriteit in de dialoog met Montenegro als kandidaat-lidstaat van de EU. De bestrijding van georganiseerde misdaad vormt tevens onderwerp van gesprek tussen Nederland en Montenegro. Nederland ondersteunt de hervormingen van de rechtsstaat in Montenegro, zowel bilateraal als via EU-programma's. Zo helpt Nederland Montenegro, via bilaterale projecten gesteund uit het Matrafonds, bij het bevorderen van de integriteit van het openbaar bestuur, het vergroten van toegang tot de rechtspraak, het zorgen

¹ Balkan Insight, 27 april 2021, «Montenegro Deputy PM Vows to Defy Threat from Drug Gang» (<https://balkaninsight.com/2021/04/27/montenegro-deputy-pm-vows-to-defy-threat-from-drug-gang/>).

voor een veilige omgeving voor klokkenluiders en het versterken van de onafhankelijkheid van de rechtspraak.
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Montenegro heeft bekend gemaakt aanvullende beschermingsmaatregelen voor vicepremier Abazovic te hebben getroffen en de politie doet onderzoek.
Aanvullende actie door Nederland is op dit moment dan ook niet nodig.

Vraag 3

Hebben uw Europese ambtsgenoten en/of EU-functionarissen contact met de regering van Montenegro over deze kwestie? Zo ja, hoe verloopt dit proces? Zo nee, bent u bereid hiervoor in EU-verband aandacht te vragen?

Antwoord 3

De Montenegrijnse overheid heeft de EU-ambassades (inclusief de Nederlandse ambassade in Belgrado, geaccrediteerd voor Montenegro) schriftelijk geïnformeerd over de kwestie en de door hen getroffen maatregelen.

Vraag 4

Kunt u toelichten hoe de EU-Montenegro Stabilisatie- en Associatieovereenkomst de bestrijding van corruptie in Montenegro adresseert en hoeveel EU-middelen er worden toegekend hieraan, uitgesplitst per project? In hoeverre worden er beleid, instituties en projecten gesteund die de criminaliteit van drugsbendes zoals de Kavac and Skaljari tegengaan?

Antwoord 4

De EU-Montenegro Stabilisatie- en Associatieraad bespreekt met enige regelmaat de ontwikkelingen in het kader van de stabilisatie- en associatieovereenkomst en de progressie in de uitvoering van de overeenkomst. Bestrijding van corruptie valt onder rechtsstaathoofdstukken 23 en 24. Elk jaar wordt de voortgang van de individuele landen op de Westelijke Balkan geëvalueerd in de voortgangsrapportages van de Europese Commissie, uw Kamer ontvangt hierover een appreciatie van het kabinet. Via het EU Instrument voor Pretoetredingssteun (IPA) worden (potentiële) kandidaat-lidstaten ondersteund in hun toetredingsproces en bij de daarvoor noodzakelijke hervormingen. Over de periode 2014–2020 is er EUR 279 miljoen IPA-geld gealloceerd voor Montenegro, EUR 42.3 miljoen daarvan is bedoeld voor de versterking en verbetering van de *Rule of Law* en fundamentele vrijheden². Daarmee zijn de volgende vijf programma's opgezet:

- Montenegro Annual Action Plan 2.014 EUR 3.6 mln «Support to the implementation of Chapters 23 and 24 Action Plans»;
- Montenegro Annual Action Plan 2.014 EUR 3.3 mln «Support to the Customs administration»;
- Montenegro Annual Action Plan 2.014 EUR 1.7 mln «Support to the anti-discrimination and gender equality policies»;
- Montenegro Annual Action Plan 2.015 EUR 20 mln «support Montenegro to implement the 2014–2018 Integrated Border Management Strategy and Action Plan on Corruption at the Border»;
- Montenegro Annual Action Plan 2.018 EUR 13.5 mln «improving access to justice and fundamental rights».

Vraag 5

Bent u het ermee eens dat anti-corruptiebestrijding in Montenegro een van de belangrijkste prioriteiten is in het kader van de toetredingsonderhandelingen met de EU, welke ook uitgebreid aan bod komt in voortgangsrapporten van de Commissie?³ Bent u bereid te pleiten voor ophoging van dit budget om de instituties – zoals de Anti-Corruptie Autoriteit – en middelen die corruptie tegengaan, te versterken? Zo nee, waarom niet?

² https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/instruments/funding-by-country/montenegro_en

³ Montenegro 2020 report, 6 oktober 2020 (https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/montenegro_report_2020.pdf).

Antwoord 5

De aanpak van georganiseerde misdaad en het bestrijden van corruptie zijn prioriteit in het toetredingsproces van (potentiële) kandidaat-lidstaten. Elk jaar wordt de voortgang van de individuele landen op de Westelijke Balkan geëvalueerd in de voortgangsrapportages van de Europese Commissie. Het kabinet blijft ook de komende periode nauwlettend monitoren of er politieke wil en voldoende onafhankelijkheid binnen de strafrechtketen bestaat om door te pakken op pijnpunten zoals bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad. Vanuit het Instrument voor Pretoetredingssteun (IPA) ondersteunt de EU diverse programma's voor de aanpak van georganiseerde misdaad en het bestrijden van corruptie. In de discussie over de toekenning van nieuwe IPA-fondsen (IPA III) zal het kabinet wederom inzetten op voldoende aandacht voor dit thema.

Vraag 6

Kunt u bij de eerstvolgende toetredingsconferentie toezeggen namens Nederland expliciete aandacht te besteden aan de bestrijding van corruptie en het bedreigen van politici zoals vicepremier Dritan Abazovic? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Nederland besteedt in interventies tijdens EU vergaderingen over het toetredingsproces van de kandidaat-lidstaten op de Westelijke Balkan, inclusief Montenegro, vrijwel altijd aandacht aan de noodzakelijke vooruitgang op het terrein van de rechtsstaat, inclusief de bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie en de implementatie van de hervormingen op dit terrein.

Vraag 7

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 7

Ja.